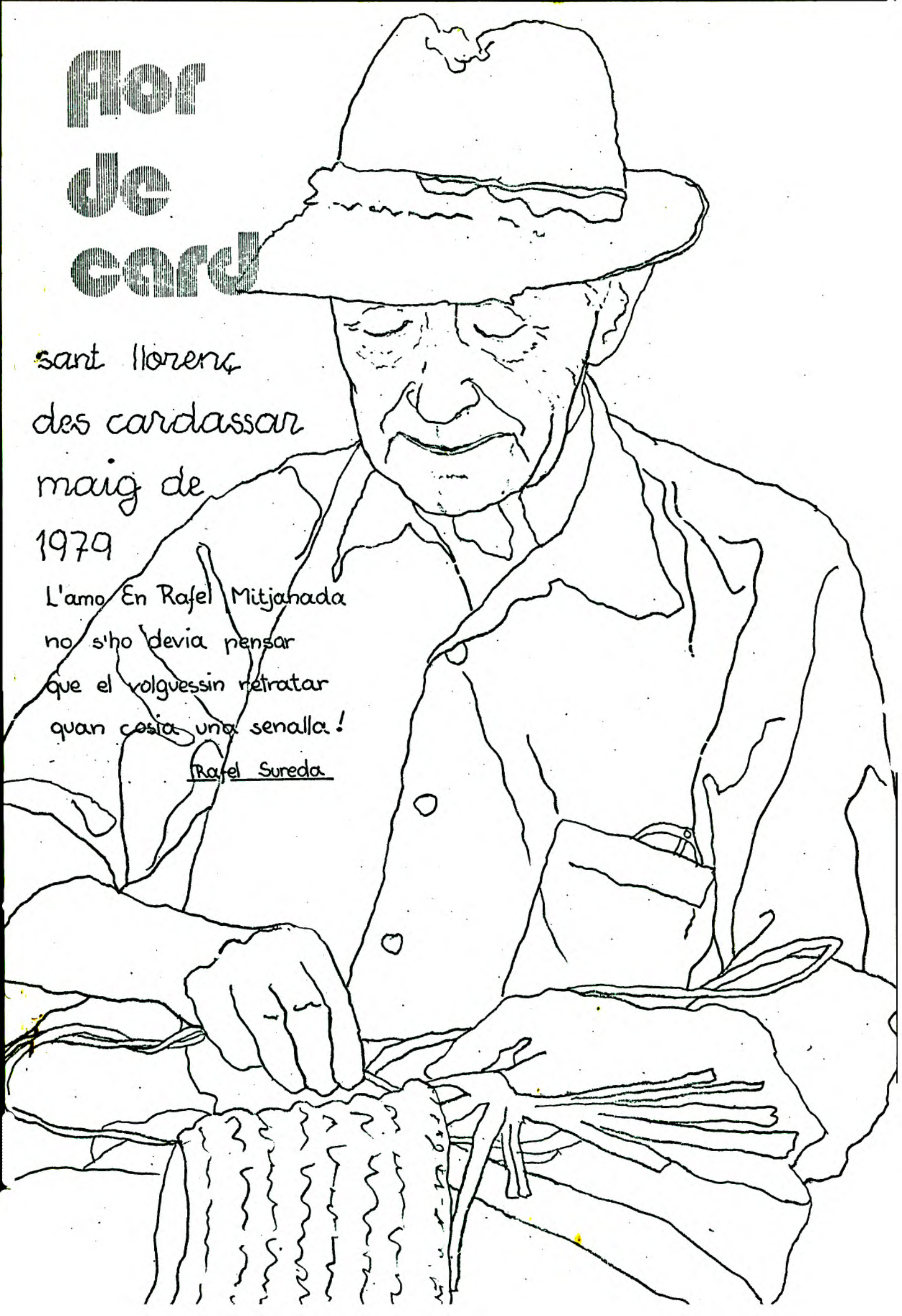

Flor de card

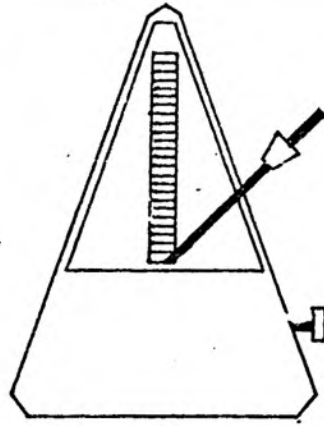
sant llorenç
des cardassar
maig de
1979

L'amo En Rafel Mitjanada
no s'ho devia pensar
que el volguessin retratar
quan cosa una senalla!

Rafel Sureda

EL METRÒNOM

A un racó de la sala l'agulla marca un tic-tac gairebé imperceptible, per la suavitat del renovet i pel llarg temps que hi ha entre el tic i el tac.

El vell professor porta ulleres de conxa i bigotassos -que acaben amb una mena de punta de cap d'agulla-. Alça la mà; una mà d'ossos, pell i cordons blavosos i subterranis. Es la mà de l'atenció. Els aprenents de músics -o sigui nosaltres- esperam. Res'es batega. Tot és atenció. Sabem que d'un moment a l'altre hem de començar a interpretar -és la nostra vida!-.

La mà comença a moure's amb moviment quasi imperceptible i ... cadascú amb el seu instrument comença la melodia de la vida, però... quin soroll!, ¿com és possible un desgavell semblant?; pareix una gàbia de locos!.

El mestre estreny les barres i apropa ses celles. Es ben clar, no ho hem fet bé!. No fa falta que ningú digui res, tots ho entenem perfectament.

El vell mestre -experiència amuntagada- amb la vista ens assenyala l'aparell de l'agulla que hi ha al racó de la sala.

-Però mestre, si està aturat!.

La cara del vellet retorna a la naturalitat i els llavis inicien un dèbil somriús. Veu que no entenem res i ens ho perdona tot. Veu que no ens hem adonat que, per força, hem d'interpretar la peça segons el ritme que marca l'agulla. Un ritme tan i tan lent que pareix no existeix, pareix que l'agulla no es mou - que res mai no es pot canviar-.

Sí, definitivament deu ésser una qüestió de ritme. Un ritme que, de moment, pareix invariable, que mai no ha de canviar. Potser sols hi ha una manera: canviar la marca de l'aparell, canviar l'aparell. ¿Però com, si el ritme és tan i tan lent, quasi imperceptible?. ¿Adaptar per a sempre la melodia al lent ritme de l'agulla?. ¿Esperar i esperar?. ¿Una destrallada a l'aparell?

tic

tac

Potser sí, potser sols és qüestió de ritme.

guillem pont

Per Una Biblioteca Popular

El propassat dijous, dia 10 de maig, a les 21,30 a la Rectoria s'hi reuniren una trentena de persones que havien recollit una convidada general feta en conjunt per l'Ajuntament, el Card, l'Escola i l'Església, en vistes a parlar del futur de la Biblioteca Mn. Salvador Galmés.

En una primera part, aquesta trobada va tenir un caràcter informatiu, i el que s'hi va dir es podria agombolar entorn de quatre punts principals que serien aquests:

A.- Història i plantejament de la situació actual.

La Biblioteca Mn. Salvador Galmés fou inaugurada el mes de setembre de l'any 1976 dins el programa de les festes de la Mare de Déu Trobada, volguent amb aquest acte cultural rendir un merescut homenatge a l'il·lustre prevere llorençí, precisament aquell any en què es celebrava el centenari del seu naixement i el vint i cinc aniversari de la seva mort.

La biblioteca havia de ser parroquial: està emplaçada a una sala de la Rectoria i són de l'Església molts dels llibres que la integren (uns són comprats, mentre altres les han regalat persones o institucions). Més tard, el Club Card va aportar a la Biblioteca una sèrie de llibres, i també alguns mobles.

Al llarg d'aquests quasi tres anys d'existència, la biblioteca ha fet un servici al poble, sobretot al sector estudiantil, però la manca d'una persona encarregada ha duit com a resultat la desaparició d'alguns manuals i la desorganització de la classificació inicial, així com també un tractament destructiu dels llibres, els mobles i les parets. La conclusió no és mala d'endevinar: urgeix trobar una solució a tota aquesta problemàtica, ja que una biblioteca en condicions podria ésser molt útil.

B.- Necessitat d'una biblioteca que funcioni

L'existència d'una bona biblioteca dins el poble és, més que necessària, imprescindible:

a) Ho és en primer lloc pels estudiants. L'ensenyament, com tot,

ha canviat, i així com abans per estudiar bastaven els llibres de texto que tenia cada al.lot, i n'hi havia prou aprenent de memòria unes coses, actualment, els alumnes han de presentar uns treballs, l'execució dels quals els obliga a investigar pel seu compte, consultant llibres, enciclopèdies, diccionaris, etc, que naturalment cada família no pot tenir a casa, a causa del seu cost elevat. Totes aquestes raons s'han de tenir en compte en la mesura que sabem que està en joc la bona formació d'aquells que el dia de demà seran els protagonistes de la vida local.

Endemés, quan parlem de donar resposta a una necessitat dels estudiants llorencins, no feim referència a mitja dotzena. La paraula "estudiant" al Sant Llorenç d'avui es pot escriure com a professió de molts de noms i llinatges concrets: més de trescents al.lots i nines estan matriculats als cursos d'EGB a les Escoles als quals s'hi han d'afegir els qui estudian els mateixos cursos estan matriculats a Manacor tot i que resideixen a Sant Llorenç. Trenta un estudien a l'Institut Mn Alcover distribuïts a COU i a tres cursos de BUP als quals fa falta sumar-hi els llorencins qui fan formació professional a l'Escola Industrial de Manacor i també aquells que ja tenen una carrera començada. Aquests darrers, encara que habitualment no visquin sempre aquí, agrairien quan hi fossin poder disposar d'un lloc tranquil per fer feina i d'un material adequat per consultar.

b) Ho és també per tot el poble en general: sempre hi ha gent a qui agrada llegir i que pentura no disposa ni de llibres, ni d'un lloc arracerat de renous; per altres, que disposen de molt de temps lliure, la lectura seria una manera ben agradable i alhora profitosa d'omplir unes hores. D'altra banda, una biblioteca animada podria ser dihs el poble un centre d'on partissin iniciatives d'organitzar tota una gamma d'activitats, per dur a terme un vertader desvetllament cultural.

C.- Avantatges d'una biblioteca

Molts són els beneficis que se'n poden derivar del fet de dispondre d'una biblioteca oberta a tothom:

- a) A curt plaç, com ja s'ha dit, se posaria remei a una necessitat de la població estudiantil, i això es faria defensant els interessos dels pares: si els al.lots troben, a un lloc que els és assequible, els llibres de consulta que han de menester, no serà obligat que cada família les compri pels seus fill; amb un guany evident per a tots.
- b) A llarg plaç els fruits poden ser molts, i potser perquè són més trascendents, són també en aquest moment més difícils d'entreveure. De totes maneres podem arriscar-nos a dir que si s'aconsegueix aficionar a la lectura les generacions que pugen, s'hauria complit una e-logiable missió, ja que la lectura, endemés de proveir als qui són aficionats de molts de moments agradables, és un factor decisiu per la bona formació de la persona, i gent ben formada pot treballar molt per un poble millor.

D.- Proposta de solució

La primera passa d'una futura solució seria constituir un patronat que dugués endavant les gestions necessàries per un relleu de la biblioteca, si és possible, a principis del curs 1979-1980. An aquest patronat- que estaria compost per uns membres de dret: Ajuntament, Card, Escola i Església, i altres membres voluntaris, dispostos a col.laborar de la manera que sigui- li correspondrien aquestes funcions:

- Cercar els recursos necessaris per començar a funcionar, demanant ajuda econòmica o en llibres a l'Ajuntament, Ministeri de Cultura, Bancs, Caixa, i a altres possibles entitats.
- Redactar un projecte de funcionament.
- Cercar una persona que se responsabilitzi, no sols del manteniment, sinó també de l'animació de la biblioteca i d'oferir una orientació als lectors.
- Supervisar la feina d'aquesta persona encarregada.

Acabada aquesta primera part informativa, s'obrí una estona de diàleg, i tot seguit, se va passar a la constitució del patronat. A més dels quatre membres de dret, s'hi afegiren cinc persones més als quals s'hi podran agregar altres possibles interessats.

Aquestes nou persones són de moment les encarregades de fer les diligències oportunes per convertir en realitat tot això que fins ara no són més que bons projectes. Esperem que trobin arreu la col.laboració necessària.

ramon lladó

dies 9 i 10 de juny

EXPOSICIÓ

- Cinc anys a l'Escola de Belles Arts de Ciutat.
- Treball al taller-tenda del carrer Portella.
- Exposicions a:
Pollença
Ciutat
Son Servera
Inca
- Materials :
colorants
òxids
esmalts.

margalida riera
antònia bauçà

CADA COSA AL SEU LLOC

-guillem pont-

En qualitat de simple llorençí, de soci del Card, o de President -tant se val- voldria PUNTUALITZAR -no judicar- cert punt de l'entrevista realitzada a l'ex-batle, en Miquel Vaquer i Melis, i que acaba de sortir a les pàgines de Flor de Card.

A un moment determinat, els entrevistadors fan la següent pregunta: "¿Quins canvis hi ha hagut en s'aspecte de serveis, s'aspecte deportiu, cultural i altres?". La resposta, entre al tres coses diu: "...durant sa meva etapa per s'ajuntament, s'ha format es Club Card, es Grup Card en Festa, sa revista Flor de Card...".

Això és "estrictament" ver, durant la seva etapa es va formar tot això i moltes coses més; ara bé, sens ànim de polemitzar i en vista de que, en els altres camps anomena realitzacions del Consistori i consegüentment potser es pot mal entendre l'apartat assenyalat -sobre tot pel lector que no coneix bé la problemàtica de la vila-, voldria deixar les coses al seu lloc i puntualitzar, com he dit abans, el que segueix:

L'idea d'un club juvenil no va caure malament al passat Consistori, la prova més clara és que li deixà gratuïtament un lo cal social; però també és ver que, al manco en apariència, als pocs mesos ja es penedí. I cal deixar ben clar que la postura del passat Consistori en relació al Card i més concretament a Flor de Card, fou ben negativa. Gairebé m'atreviria a dir que han perdurat malgrat la resistència -en darrer terme psicològica- del Consistori encapçalat pel Sr. Vaquer.

Proves?. De banda els mots i el record directe de les famoses i retretes "junes de coordinació", de la subvenció promesa i no concedida de l'any 74 i d'altres menudències poca cosa que da -qui mes qui manco ja no dorm a la palla-. Pentura la prova més definitiva, llegible i clara és el famós acord de plenari del dia 8 d'octubre de l'any 75. Un dia després s'entregà la notificació de l'acord al President del Card: "hi ha fins el dia de Nadal per deixar el local". Acord, com tots els altres aprovat per UNANIMITAT, aprovat pel batle i tots els consellers

Aquests mots només volen servir per deixar les coses clares puix d'altra banda tots sabem que eren altres temps, que potser altra gent encara haguera reaccionat més violentament i que si el passat Consistori haguera volgut potser el Card mai no haguera existit, però pentura argumentar això és una mica infantil i fora de to.

Tampoc m'agradaria aquests mots ens duguessin a més distanciaments personals puix potser, abans de res hem d'intentar comprendre postures sempre, relativament, lògiques.

Cada cosa, idò, al seu lloc; al passat Consistori cal agrair li totes les realitzacions de lògic servei a la comunitat, però no, de cap manera, l'existència del Card ni de ses banques.

SEPARACIO DE MANACOR I SANT LLORENC (IV)

EL PRINCIPI DE LA FI

El mars de 1.816 els llerencins instiren de nou; l'expediente, el nùm.93 dels promoguts pel Reial Acord aquell any, ha desaparegut.

L'any 1.820, coincidint amb el començament del Trieni Lliberal i la jura de la Constitució de 1.812 pel rei Ferran VII, se intentà per tercera vegada.

Fàcilment aconseguiren aquest pic el que tant desitjaven, però ja el 19 de març de 1.821, segons consta en els llibres d'actes de l'Ajuntament de Manacor, es donà plè poder a Joan Galmés per a protestar davant qualsevol autoritat i organisme del que judicaven excésiu terme assignat a Sant Llorenç.

Inmediatament la Diputació Provincial ordenà a la nostra ciutat que permetès a en Pere Francesc Sard, representant de Sant Llorenç, el treure una còpia del catastro format el 28 de gener de 1.814 però els manacorins anaven allargant la processò amb la sempiterna cantinella de "ya lo veremes mañana"; fins que, per fi, el 19 de juliol, més de mig any després d'haver-se donat l'ordre, Pere Francesc diu haver rebut la copia corresponent al seu poble la riquesa de 357.300 lliures restant a Manacor 1.076.481.

Una setmana més tard en Joan Galmés, regidor del nou-nat ajuntament, comunica als manacorins que, amb permis de la superioritat, en Pere Francesc els visitarà per a treure copia del llibre d'Apec.

Manacor considerava, i amb raó, que el terme assignat era massa gros, puix en l'aspecte territorial era migpartir el seu antic districte i en l'aspecte material assignava a Sant Llorenç 1/3 del total de la riquesa, essent així que segons el padró municipal d'aquell mateix any en la porció que restava a la ciutat hi habitaven 8.530 animes, mentre que dins la segregada no arribaven a 1.000

Protestaven molt especialment del fet que Cala Manacor hagués d'esser de Sant Llorenç, puix deien que era la única sortida natural que els abundosos blata manacorins tenien cap a Ciutat i proposaven com a terme "desde el torrent dit de la Branca, que empieza desde Les Planes hasta lo Estany de N' Amer"; es a dir, els manacorins volien per a ells Sos Ferrers, Son Mesquida, Bellver, Son Binimelis, son Peretó, Sa Begura, Sos Llulls, Balafi, Tènger, Sa Reial, Lluçmar, Sa Blanquera, Sa Cova, Montseriu, Son Berga i part de Son Carrió, predis que tradicionalment eren considerats llerencins.

.../...

.../...

Malgrat tot els manacorins jugaven noblement les seves cartes puix el primer de juliol es negaren a ajudar els artanencs contra els serverins, que per aquelles temps duien questions sobre separació de termes, i amb aquesta negativa perderen l'ajuda que l'ajuntament d'Artà els havia oferit en el seu plet contra Sant Llorenç.

Poc després, abans de finalitzar el trieni lliberal, era supprimit una altre vegada l'ajuntament llorençí.

Josep Segura i Salado
(Arxiu Municipal Manacor, secció Històrica, serie IX, "Sant Llorenç")

RECTIFICACIO:

A l'article anterior deia que era falsa la creença tradicional que tenien els llorencins respecte a que havien estat vila en temps d'en Jaume II. En Ramón Rosselló Vaquer al seu primer tom de l'Historia de Sant Llorenç demostra, documents en mà, que no sols tengueren ajuntament propi i separat de Manacor, sino que també tenien rector i parroquia distinta.

Una vegada més la història confirma la tradició.

Josep Segura

ELECTRODOMESTICS
I
FONTANERIA

ORDINAS - FEBRER

Major, 22 - T. 569100

PRE-MAMA y vestides bautizo,

canastillas,

cunas y

colchas

RECIEN

NACIDO.

T/. 552124

LA EQUITATIVA

assegurances

ALFA

màquines de cosir

BERNAT POLIT

Cardassar, 17

Francisco Umbert Perelló

CA'N XESC

Reparaciones Eléctricas del Automóvil

c/. Clavel, 20 — Teléf. 56 90 67

SAN LORENZO (MALLORCA)

La Sala & vista d'enfora

"De tot és bo tenir molt
fóra deutes, bonys i ronya;
també és bo tenir vergonya,
i alerta a sortir d'ej solc!"
- popular -

Era dia de Plenari; per curiositat i perquè em vaig trobar sense alumnes a la classe, vaig arribar fins a "La Sala". El que vaig veure i sentir em suggerí els presents comentaris.

DEL PLENARI

Vaig quedar sorprès per la gentada que hi havia; de tot d'una vaig pensar: hauran de cercar una solució, altaveus o un altre lloc, així amb gent dreta i sense veure ni sentir res no hi ha manera de seguir els debats. Però així com va passar el tempa vaig canviar d'opinió, de seguir així crec que prest els consellers tindran poca companyia. "jo, que rollo", hagueu dit el "pasota" televisiu.

El que més em va sorprendre és que no es donàs cap opció de participació a la gent. Sí, ja ho sé, és il·legal; però segons tenc entès, els plenaris, a un moment determinat es poden interrompre uns minuts; vaig errat?.

DE LES COMISIONS

La distribució de les presidències i vocalies de les comissions informatives és ben destacable. Es ben demostrativa d'un desig de concòrdia, d'un "anem-hi tots plegats", cosa que, a molts d'altres indrets no ha passat així; la coalició o partit guanyador ho ha copat tot i prou.

Ara bé, potser a l'hora de fer-les s'han seguit els motllos de la dictadura: la mateixa gent a molts de llocs i molt barrejada. D'aquesta manera, a l'hora de noves eleccions, ¿podrem saber clarament quins són els consellers que han treballat?, ¿coneixarem els qui s'han presentat voluntàriament per "servir al poble" i després no han fet absolutament res de res?...

Encara que abans d'això es plantegen altres interrogants: funcionaran les comissions?, ¿seràn merament teòriques com les passades?, ¿interessa que funcionin les comissions?...

Deixem passar el temps i potser es podran contestar.

D'ON ES EL BATLE?

M'extranyà la signatura del comunicat del batle: "de Sant Llorenç i Son Carrió". Fins ara havia cregut que els batles ho eren de municipis i no solament de concentracions urbanes amb representació municipal; posats amb aquest pla i per a més concretar també s'hauria pogut esmentar Sa Coma, Son Moro, S'Illot -un trocet- i Ses Rotes Noves. I posats amb un pla encara més concret tots els noms de les possessions i cases de foravila...

Bromes a part, el batle ho és del municipi de "Sant Llorenç des Cardassar" que inclou terres i gent que habita en el terme municipal o hi està empadronada. I això independentment del que pensi la gent que es fa bandera d'un nacionalisme local mal entès. I consti que, entre d'altres coses, som ben

La Sala a vista d'enfora

"De tot és bo tenir molt
fóra deutes, bonys i ronya;
també és bo tenir vergonya,
i alerta a sortir d'es solc!"
- popular -

partidari de l'autogestió de totes les comunitats humanes per petites que siguin i de que finesqui, de manera definitiva, la marginació de Son Carrió.

DE LA LLEI

Tornant a la llei que prohibeix la participació dels ciutadans en el plenari, potser cal considerar varies coses:

- Les lleis són normes establertes que, al manco teòricament, han d'estar al servei de la gent.
- La gent, amb el temps, canvia normes i costums, consegüentment les lleis també han de canviar.
- Resumint, les lleis han d'estar al servei de la gent i no la gent a les ordres s'unes lleis inamovibles.
- Actualment un 89,45% dels llorencins vol "ésser consultat", vol dir-hi la seva -al manco en certes coses-. I ja l'any 74 un 21% de la gent volia prioritariament "participació ciutadana en la gestió pública".
- La majoria de les actuals lleis que regulen la vida municipal són encara deixes de l'època dictatorial.

DEL PROBLEMA DE LES PRIORITATS

Poc més o manco tots ens feim una idea de la gravetat del problema que és actualment "l'Ajuntament". Diuen és un bordell. Molts i importants problemes hauran de resoldre els consellers. Alguns s'aniran resolent a poc a poc, altres potser no es podran resoldre mai. Però potser és adequat retreure aquí un petit paràgraf del llibret "Ayuntamiento y Pueblo":

"La gran tentació d'un conseller i de tot polític sense imaginació es deixar-se agafar per la trampa múltiple dels assumptes urgents, dels expedients a resoldre necessàriament, dels infinits microproblemes, i esgotar així sa capacitat i el seu temps sense dur a terme el més important: l'acció creadora, que amplii la frontera dels drets i les responsabilitats del poble".

DE LA LLINGUA

Potser tots els qui, d'una manera o l'altra, hem lluitat o lluitam per a la reintroducció i normalització de la llengua, ens podem sentir ben gojosos. Com és ara això?. Iddò, perquè ens trobam amb un Consistori completament compromès amb el fet lingüístic. Vegem-ho:

Tant el Grup Independent De St.Llorenç, com el Grup Independent de Son Carrió, com el PSOE -que formen "la majoria"-, poc abans de les eleccions, signaren el "Pacte Autònmic" que es reproduïx a continuació. I d'altra banda, l'equip d'En Tomeu "Carbó" -"l'oposició"-, en el miting de presentació de la candidatura es declarà "autonomista", tant per boca d'En Miquel Pascual, com del mateix Tomeu.

La Sala de vista denfora

"De tot és bo tenir molt
fóra deutes, bonys i sonya;
també és bo tenir vergonya,
i alerta a sortir d'ej solc!"
- popular -

Consegüentment, si els onze consellers volen ésser minimament coherents -i aquí seria sinònim de "no mentiders públics"- , hauran de demostrar mitjançant acords urgents aquesta coherència.

Aquest és el document signat per "la majoria":

Els partits polítics i candidatures que subscriuen aquest document, perquè les Illes recuperin la seva capacitat d'autogovern que els fou arrabassada pel Decret de Nova Planta, es comprometen:

1) A acordar la iniciativa autonòmica segons el procediment més ràpid i de màximes atribucions inicials que preveu l'article 151 de la Constitució, promovent campanyes de conscienciació popular amb aquest objectiu.

L'acord esmentat serà pres en la primera sessió plenària dels Ajuntaments i del Consell després de promulgada la necessària llei orgànica que reguli la normativa per iniciar el procés autonòmic.

2) A promoure l'ús normal i, en el seu dia, oficial, de la llengua catalana en les actuacions dels organismes municipals i insulars, orals i escrites, internes i de projecció pública (bàndols, edictes, programes de festes, anuncis, rètols a les fatxades, etc.), organitzant els cursos necessaris perquè els funcionaris adquireixin coneixements lingüístics suficients.

3) A revisar la toponímia de cada terme municipal a fi de donar caràcter oficial a les denominacions autòctones i populars de tots els llocs, des dels mateixos noms dels municipis fins als noms de carrers (en general sobrecarregats de la simbologia de la guerra civil i del règim franquista) i a fer que estiguin correctament escrites en la nostra llengua els corresponents indicadors i plaques.

4) A dedicar, per tots els mitjans i amb les assignacions pressupostàries suficients, una atenció primordial a la llengua i la cultura de Mallorca (biblioteques populars amb obres en la nostra llengua, revitalització de les festes i tradicions populars, patrocini d'edicions dedicades a la nostra cultura, foment de l'ús i l'estudi de la llengua i la cultura autòctones en els centres docents del terme municipal o insular --per exemple, dotant beques o subvencions per a reciclatge del professorat o adquisició de material didàctic adequat--, etc.).

Mallorca, març de 1979

Guillem de Sa Bagura

COLLABORACIÓ

Amigos, compañeros y paisanos de nuestro pueblo de San Lorenzo. Hoy, a través de mi modesto y sencillo escrito, quiero hablaros del sorprendente y extraordinario acontecimiento que ha traído consigo en nuestro pueblo, las pasadas elecciones municipales. Para un pueblo que durante décadas, ha estado manipulado por aquellos caciques y lacayos del capital, es decir, por la derecha-derecha; nos debe de sorprender y mucho la variación y giro que ha tomado tras las celebradas elecciones.

Muchos dicen, que la derecha nunca afloja y esto bien lo sabemos y no lo debemos olvidar. Pues todos, no hace muchos años que dejamos de vivir bajo un gobierno de derechas; si es que entonces con dicho gobierno en el poder, se le podía llamar vivir, el estar sometido a sus vejaciones, a sus perturbaciones y a sus inhumanas acciones. Si se dice que la derecha nunca afloja, deben saber los señores que comentan tal cosa, que la izquierda tampoco se duerme. Esto lo digo, porque tenemos o se ha dado en nuestro pueblo un gran acontecimiento donde hay mucho que comentar. Yo que soy un nativo de San Lorenzo, y sabiendo con toda la razón, que siempre ha sido y aún hoy lo sigue siendo en parte, un pueblo de derecha, ha despertado durante las pasadas elecciones Municipales. Hoy nuestro pueblo, puede sentirse orgulloso de contar con un alcalde socialista. Con un hombre de izquierda que sabrá regir honestamente los problemas de San Lorenzo. ¿Quién lo hubiera dicho? ¿Quién lo hubiera pensado? Y es, amigos lectores, que como dice el refrán: "La razón pesa todo lo bueno".

Para mí, San Lorenzo ha dado un paso muy bueno, ha efectuado un gran giro de 90 grados hacia posiciones más progresistas y populares. Ha demostrado ponerse al lado de los pueblos con ansias y deseos de cambio y progreso, de aquellos que tienen la razón, de los que son honestos, sinceros y efectivos para llevar una administración honrada y eficaz. Cosa que durante mucho tiempo no se había podido saber, al menos abiertamente de cara al pueblo.

Hoy, y ante este gran cambio que se ha producido en nuestro pueblo, yo quisiera que esta nueva era, fuera lo que siento y deseo, es decir, un pueblo verdaderamente democrático donde exista el respeto y la igualdad común, entre todos sus habitantes. Esto lo deseo porque considero que con la igualdad de todos es como podremos crear una sociedad más justa, más sincera y más honrada.

Embargados por la alegría y la emoción de estos maravillosos momentos, queremos enviar a través del presente escrito nuestros más sinceros y fraternales saludos a este nuevo alcalde socialista de San Lorenzo, para que en su recién ocupado sillón del Ayuntamiento, sepa guiarse siempre y con acierto por el problemático camino emprendido. Para hacer de San Lorenzo, un auténtico pueblo democrático y un claro edén de bienestar y progreso para sus habitantes. Que así sea.

GASPAR SOLER RIERA

y

Camarada VLADIMIR

ES RACÓ DE SA PADRINA

L'amo va dir a sa madona:
tractau bé aquets segadors,
un ou frit per cada dona,
si és homo posau-n'hi dos.

A escarada segaria
si em donaven brou d'anyell,
per fauç una bona pell
i estar a s'ombra tot lo dia.

Si hem acabat de segar
es dissabte de sant Pere
tots plegats hem d'anar a mar
a rentar s'espigolera.

L'amo nostro si ho fa així
no se suarà ses "xallos",
no fa garbes ni gavelles
no tenia que venir.

Es condemnats de d'infern sé
que pena los fan passar
però si no les fan segar
civada prima estan bé.

Segador, bon segador,
quantes garbes has segades,
set o vuit n'he embolicades
no arriba a cavaió.

PARLEM DE POESIA

J. Roselló

Josep Lluís Pons i Gallarza va néixer l'any 1823 a Sant Andreu de Palomar, avui un suburbi de Barcelona. Era fill de pares mallorquins; però tant pel seu lloc de naixement com per l'ambient cultural on es va formar (va estudiar Dret i Filosofia i Lletres a la Universitat de Barcelona) pot considerar-se que la seva joventut fou completament barcelonina. Als vint-i-sis anys guanyava per oposició la càtedra de Retòrica a l'Institut de Barcelona. Dos anys més tard va ocupar la de Geografia i Història en el de Palma, on ja va residir sempre fins a la seva mort, escaiguda en 1894. La seva presència i el seu magisteri... foren decisius per a la generació jove que, més tard, hauria d'assenyalar els moments més gloriosos de la nostra literatura moderna.

Des del punt de vista estrictament literari, no hi ha dubte que Josep Lluís Pons i Gallarza és la figura més sòlida i perdurable del nostre romanticisme... Posseeïa, a més a més, una ascaonada formació humanística i un bon gust excepcional. Si el romanticisme mallorquí és el més poc romàntic de tots els romanticismes, Pons i Gallarza és el més poc romàntic de tots els romàntics mallorquins. Per això la seva obra l'hem de referir sempre envers el seu futur més que no envers el seu present o el passat. Dins la poesia de Pons i Gallarza hi ha, en efecte, el germen d'allò que serà la poesia mallorquina immediatament posterior: elegància, classicisme, serenitat, contenció del sentiment, interpretació simbòlica del paisatge, gust per la forma perfecta i el llenguatge depurat...

L'OLIVERA MALLORQUINA

Conta'm, vella olivera,
mentre sec alenant sobre la roca,
noves del temps d'enrera
que cecrites veig en ta surenca soca.

Jo vinc a recolzar-me
a tes nusades rels, trist d'enyorança,
perquè vulles tornar-me,
dels béns que n'he perduts, sols l'esperança.

Ton delicat fullatge
que sota lo cel blau l'ombat oreja
és de là pau la inatge,
de tots los goigs de la ciutat enveja

Ta rama verda i blanca
 com cabellera d'àngel t'emmantella;
 i a ta esquaixada branca
 falta, pel vent l'arrabassada estella.

Quan jove i vincladissa
 creixies sobre el marge de la coma,
 xermava ta verdissa
 la falç del llaurador fill de Mahoma.

L'àrab i sa mainada
 respirant-ne tes flors pel maig sortien
 i ta oliva escampada
 sos fills, per la tardor, la recollien.

Ah, quin dol, escoltant-ne
 del corn aragonès lo toc de guerra,
 tallà tos brots donant-ne
 empriu a l'host de la guanyada terra!

I el jorn de la conquesta
 amb llàgrimes del cor senyant sos passos,
 sense girar la vista,
 sortí, amb l'infant més xic estret als braços.

Los cavalls trepitjaren
 dins lo solc sarraí les bruies tendres,
 i els ferros enfonsaren
 de l'alqueria en les calentes cendres.

Com reposava, a l'ombra
 deslliurat lo baró dels durs arnesos,
 mentre els llebrers sens nombre
 jeien al sol assedegats i estesos!

I de son puny volant-ne
 lo manyac esparver dalt tu es posava,
 les ungles encreuant-ne
 i els tendres cims dels branquillons vinclava.

Quan era una alta ermita
 aqueix claper de trossejada runa,
 lo místic cenobita
 aquí s'agenollava al clar de lluna.

Al toc del monestiri,
 mans plegades al pit, pregàries deia,
 i el cel en son deliri
 per lo reixat de totn ombratge veia.

Ara aquí el temps enganya
 lo pastoret que embadalit s'atura
 i amb lo flaviol de canya
 gira el ramat que al comellar pastura.

Mentre l'ovella tosa
 amb lo clapat anyell entorn apila,
 la cabra delitosa
 tos tanys novells per rosagar s'enfila.

Arbre amic del qui plora,
 dossier sagrat d'eternitat serena,
 jo et sento grat de l'hora
 que m'has aidat a aconhortar ma pena.

Tu al cor m'has donat força,
 tu apar que em tornes joventut perduda,
 com de ta eixuta escorça
 la saba n'ix de ton brancatge muda.

Jo moriré, i encara
 espolsarà el mostral ta negra oliva:
 res serà del que és ara,
 tu sobre el blau penyal romandràs viva.

(Del llibre "La literatura moderna a les Balears" de Josep Mª Llompart; pla-
 nes 31 i ss.)

BATEC

ABRIL

- 1.- Entrega per part del Club de Futbol Cardassar al Batle Miquel Vaquer d'una placa en agraïment a l'ajuda que ha atorgat al Club.
- 3.- Eleccions municipals i al Consell de Mallorca.
- 5.- A sa Rectoria han seguit ses conferències d'En Miquel Orell sobre "Família i educació d'es fills".
- 8.- Dia dels Rams. S'ha fet sa benedicció de rams i paumes en es pati de ca ses monges. Sa processó ha pujat a la parròquia p'es carrer de la mar. Es capvespre h^a ha hagut es Dotze sermons.
- 9.- Vetlada escolar a sa Sala Rigal pro-viatge d'estudis de 8è. d'EGG. Sessions a les 15 i les 21'30. Representació de "El metge a garrotades" de Molière, escenificació amb teresetes d'un conte titulat "Molta feina i poc profit", cançons mallorquines, danses, imitacions, màgia.
- 10.- Recital de cançons a s'institut de Manacor, amb representació llorençina.
- 12.- Partida cap a Galícia dels alumnes de 8è. i altres acompanyants. Es vespre processó des Dijous Sant.
- 13.- Divenres Sant; Davallament i processó com l'any passat.
- 15.- Pasco florida. Encara que es temps no ho fos de pasco, així i tot hem fet "s'encuentro", amb ses tres Maries, es tres botets de la Mare de Déu i processó p'es carrers de costum i Missa solemne.
- 16.- Berena a Formentor organitzada pel Club Card. A Son Carrió, es capvespre, ha celebrat Missa Nova, En Toni Riutort, (a) Caragol. Han sortit es "Centurions".
- 17.- A mitjan dematí ha mort Sor Margalida de la Mare de Déu Trobada.
- 18.- Partida de s'excursió a La Molina organitzada p'es Centre d'Esplai. Solpàs p'es Coll d'Artà, Pocafarina i Son Sureda.
- 19.- Elecció de batle amb sorpreses a balquena i constitució de s'Ajuntament democràtic. Solpàs per sa Muntanya i Sa Real.
- 20.- Solpàs per Son Roca i per sa part de Son Negre i Son Berqa.
- 21.- Tornada d'es "gallecs".
- 22.- Aprofitant s'ocasió des Dia des llibre (23 d'abril) es Club Card posà una taula per vendre llibres davant sa Biblioteca. Arriben es qui eren a sa passejada de La Molina.
- 27.- Es Club Card ha organitzat sa presentació de ses "Cançons per al meu poble" d'En Jaume Santandreu; és un intent de poesia popular, tant p' la temàtica, com p'es vocabulari i per sa presentació. Recital amb un parell de poesies musicades.

- 29.- En es Camp parroquial de s'Escola Nova, després des partit de basquetbol, s'entrega una màquina de cosir "Alfa" a sa guanyadora d'es sorteig organitzat p' es Club de Basquetbol. Resultat d'es partit: Sant Llorenç 22 - Puigpunyent 23.
Avui, sa música de sa crida ha estat un bolero mallorquí. Desitjaríem que sempre fos així, amb música de sanestra.

Altres noves:

Quan es varen sobre es resultats de ses eleccions començaren ses reunions inter-grups en vistes a s'elecció de batle.
Se cobren ses quotes de socis /100 ptes./ d'es Club Card.
Es clots d'es carrer Rector Pascual es tornen precipicis.
De sa Diputació arriben quasi tres milions (2.870.012 ptes.) per sa pista poliesportiva.

MAIG

- 1.- Sa Parròquia organitza una excursió juvenil an es Puig de Santa Magdalena.
- 3.- A sa rectoria, En Miquel Orell ha dirigit una reunió sobre educació.
- 5,6,7 i 8.- Festes patronals de So'n Carrió, organitzades per s'Associació de Veïns i patrocinades per s'Ajuntament.
Dia 5, corregudes de bicicletes, concert de sa Banda de Música i verbena.
Dia 6, partit de futbol, tirada de coloms, i teatre ("Ai, Quaquín, que has vengut de prim!").
Dia 7, jocs infantils i futbol.
Dia 8, futbol, concert de sa Banda de Música i fi de festa folklòric amb so grup "Romaní".
- 10.- Se constitueix es Patronat de sa Biblioteca "Mossèn Salvador Galmés" Ses entitats promotores són s'Ajuntament, es Club Card, es Col.legi Nacional d'EGB i sa Parròquia.
- 12.- Reunió de sa Junta Directiva d'es Grup Card en Festa que decideix programar uns actes amb motiu d'es cinquè aniversari de sa fundació d'es grup: una festa popular, una conferència de don Toni Galmés sobre danses populars. A principis de juliol, iniciació d'uns cursets de danses. També està previst que "Flor de Card" dediqui un número monogràfic extraordinari an aquest cinquè aniversari. A sa mateixa reunió de sa Junta Directiva, s'informà que s'han cobrat 200.000 ptes atorgades p' es Foment de Turisme a s'Associació d'Amics de la Dansa de Mallorca, de sa qual forma part es Grup Card en Festa, juntament amb altres grups que treballen en so folklòric de Mallorca.
- 13.- Dia de l'Esport Escolar, organitzat p' es Col.legi Nacional d'EGB i patrocinat per s'Associació de Pares d'Alumnes. Primer, partit de futbol d'alevins: Cardassar 13 - Atlètic Manacor 0. Cross local protagonitzat p' ets al.lots de s'escola: a sa correguda femenina, Na Catalina Ramis, Na Maria Mesquida i Na Margalida Riera varen arribar ses primeres; a sa correguda masculina varen guanyar En Biel Riera, En Miquel Galmés i En Miquel Servera. Finalment, actuació d'En "Sansón".
- 14.- Presentació de "Cançons per al meu poble" d'En Jaume Santandreu a s'Escola Municipal de Mallorca de Manacor. Tres llorencins feren una mica de recital.
- 15.- Assemblea general d'es Club Card que a partir d'ara serà "Card-Centre Cultural". Aprovació d'es nous estatuts; també s'acorda sa continuïtat de sa Junta Directiva, i sa constitució de més seccions autònomes: secció de biblioteca, secció artística i secció "Escola de Mallorca".
- 22.- Sessió plenària extraordinària de s'Ajuntament. S'acorda posar en estudi s'assumpte de sa Creu Roja. Es secretari de s'Ajuntament d'Artà substituirà D. Pere Galmés a sa Secretaria de s'Ajuntament.
- 24.- Partit de basquetbol a s'Escola Nova; entrada gratuïta i regals a tots es qui hi anaren.

- 25.- Pregó de fires i festes a Manacor fet per quatre llorencins i altra gent manacoriana. S'autor de sa lletra era En Jaume Santandreu. Sa festa arribà fins an es barris més marginats de Manacor.
- 26 i 27.- Més d'una cinquentena d'al.lots van d'acampada amb el Centre d'esplai
- 27.- Es Grup Card en Festa actua a Manacor dins es programa de Fires i Festes.
- 29.- Reunió d'es Patronat de sa Biblioteca.
- 30.- Ets al.lots de sa segona etapa de s'Escola van d'excursió, a peu, an es Puig de sa Font, devora So'n Servera.
- 31.- S'han començat a tapar es clots d'es carrers des poble.

Afeqitons:

Don Joan Domenge ha dimitit de sa Comissió Permanent de s'Ajuntament i de sa presidència de sa Comissió d'Hisenda.

N'Aina Maria Llodrà i En Jordi Xamena són es representants a Sant Llorenç de "L'ànec flipat", grup de joves de tota aquesta comarca, amb centre a Manacor, decidits a promoure espectacles.

Sa Cambra Agrària Local ha posat an es servici d'ets agricultors s'assegurança risc d'incendi i de pedra per sa collita de cereals d'hivern d'en guany. El SENPA subvenciona un 100 % fins a sa quantitat de 180.000 ptes. Abans de cada circa, sentim un bolero mallorquí, cosa ja definitiva per ara.

Aquest mes ha fet cinc anys des de sa primera actuació d'es balladors d'es Card en Festa.

Ja se preparen es campaments.

Pere J. Llull - J. Rosselló

EL TEMPS

PLUJA: Gener 23 lm2. Febrer 78 lm2. Març 37 lm2. Abril 3 lm2.
Maig 1 lm2. TOTAL 142 lm2.

BOIRES: Sols els dies 6 i 13 de març.

GELADES: El 20 de març aparegué la darrera de l'hivern.

TEMPERATURA MAXIMA: el 12 de maig tenguérem 33°C a l'ombra.

TEMPERATURA MÍNIMA: 4°C el 20 de març i 6°C el 2 d'abril.

VENT: El més fort el 28 de març.

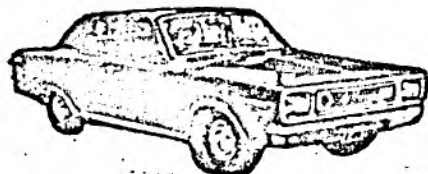
PRESSIÓ: Bastant estable tot aquest temps.

DIA MÉS SEC: El 12 de maig amb un 33%.

FENOMENS ESPECIALS: El dia 19 de maig cau aigua roja.

NOTA: Apart del que fa referència a la pluja, les altres dades corresponen als mesos de març, abril i maig, ja que aquests mesos no hi va haver informe meteorològic per donar pas a les tan sonades eleccions municipals.

Francesc Umbert

AUTO - ESCUELA GILI

DIRECTOR: PEDRO GILI TOUS

C/ Gran Via, 42 - Teléfono 50 22 31

ARTA (Mallorca)

BOSCH I MASSANET

sastres

pça. mercedaris, 1-1r-2ª

tel 21 52 65

ciutat

sucursal al
carrer de la creu, 9
sant llorenç des cardassar

ACORDS DE L'AJUNTAMENT

COMISSIO PERMANENT -27.4.79-

- Fer-se càrrec de les despeses que no es cobreixin a les festes de Son Carrió, sempre que no passi del 50% del pressupost.
- Continuar amb el mateix aparejador aquest any i pagar-li 72.000 Ptes. pels tres trimestres que resten.
- Comprar cinc taulons d'anuncis per col·locar-los a Sant Llorenç, Son Carrió, Son Moro i s'Illot.
- Pagar 2.000 Ptes al batle per despeses de representació del mes d'abril.

COMISSIO PERMANENT -4-5-79-

- Que els establiments de Son Moro i Sa Mánega (exceptuant els bars i les pastisseries) tenguin tancat els diumenges i festes. Els que venen diaris podran obrir sempre que els despatxin separats dels altres articles.
- Deixar el local de la plaça del Cementiri a la Cambra Agrària fins a final d'any.
- Tapar els clots del poble.
- Encarregar a Mateu Puigrós que se'n cuidi de les despeses de les festes de Son Carrió.

PLE -7-5-79-

- A proposta del batle es nomenaren les següents comissions:

GOVERNACIÓ, ADMINISTRACIÓ I PERSONAL

PRESIDENT: Ignaci Humbert i Roig
 VOCALS : Mateu Puigrós i Sureda
 COMPETENCIES: Relacions amb els funcionaris, oficines, organització administrativa, policia, assemblèes i informació al poble, reglaments, atenció a Son Carrió.

EDUCACIO I CULTURA

PRESIDENT: Mateu Puigrós i Sureda
 VOCALS : Guillem Quina Riera, Eduardo Perales Morillas, Francisco Juan Bassa
 COMPETENCIES: Ensenyament, Patrimoni artístic, difusió cultural, joventut, entitats culturals, llengua, escoles municipals, biblioteca.

HISENDA

PRESIDENT: Joan Domenge i Riera
 VOCALS : Josep Sureda Fullana, Mateu Girart Pont i Pere Bauzá Vaquer.
 COMPETENCIES: Pressupostos, contribucions, impostos, comptabilitat, hisenda municipal, control i vigilància de la compra del material.

OBRES, URBANISME I ZONES TURISTIQUE

PRESIDENT: Guillem Quina i Riera
 VOCALS : Mateu Puigrós Sureda, Josep Sureda Fullana i Llorenç Femenias G.
 COMPETENCIES: Llicències i control d'obres, vies públiques, expropiacions, infraestructures, aigües brutes i netes, plans d'urbanització, parcel·lacions, establiments industrials, transport públic, alumbrat, associacions de veïns, planificació i ordenació del sol urbà.

SANITAT I BENEFICENCIA

PRESIDENT: Eduardo Perales Morillas
 VOCALS : Mateu Girart Pont, Josep Sureda Fullana i Bartomeu Pont Estelrich.
 COMPETENCIES: Assistència social, matadero, higiene, seguretat social, neteja dels carrers, mercat, revisions escolars, cementiri, Creu Roja, cotxe de morts, menescals.

- El batle també nomenarà les delegacions de:

ACTIVITATS RECREATIVES

PRESIDENT: Pere Bauzá Vaquer
 VOCALS : Josep Sureda Fullana, Bartomeu Pont Estelrich i Francesc Juan B.
 COMPETENCIES: Manteniment dels camps municipals d'esports, relacions amb els clubs esportius, organització de les festes, relacions amb els grups musicals.

PAGESIA

PRESIDENT: Llorenç Femenias Girart
 VOCALS : Mateu Girart Pont i Joan Domenge Riera
 COMPETENCIES: Pous públics, vigilància rural i tot el relacionat amb el camp, cooperativisme, estudis, crèdits i inversions, relacions amb la Cooperativa, Unió de Pagesos i Cambra Agrària.

- Nomenaments: Batle de Son Carrió: Mateu Puigrós Sureda
 Primer Tinent de Batle: Guillem Quina Riera
 Segon Tinent de Batle : Mateu Puigrós Sureda
 Tercer Tinent de Batle: Joan Domenge Riera

COMISSIO PERMANENT -11.5.79-

- Declarar jubilat per petició voluntària al municipal Bartomeu Nadal Galmés (Coni-er) a partir del 14 de maig. Haurà estat en actiu 34 anys, 8 mesos i 29 dies.
- Donar preferència a Antoni Ramàs Bennassar i a Miquel Serra Melis, segons instàn- cia presentada, per a la concessió de taxis.
- Arreglar els desguassos de l'escola i de la Sala.
- Concedir 300 Ptes per cada hora que els consellers de la Comissió Permanent dedi- quin a tasques de l'Ajuntament. També 100 Ptes diaris al batle per locomoció. Els desplaçaments s'abonaran a raó de 6 ptes per Qm. Tot això per els mesos de maig i juny. Al batle li abonaran tres hores diàries.
- Que el lloguer dels ninxols del cementiri costarà 25.000 Ptes, amb dret d'ocupa- ció per 5 anys.
- Contratar a Maria Servera Sureda, a 100 Ptes l'hora, per a la netetja de La Sala.

COMISSIO PERMANENT -18.5.79-

- Autoritzar a GESA per instal·lar un transformador a la carretera de Son Servera.

PLE -22.5.79-

- Aceptar el cessament de l'actual secretari Pere Galmés.
- Contratar els serveis del secretari d'Artà per dos mesos, al cap dels quals es re- considerarà per ambdues parts si convé continuar per més temps:

COMISSIO PERMANENT -25.5.79-

- Denegar la instància presentada per Damià Marceló, president de l'Associació de propietaris de Punta Amer, sollicitant la concessió de la platja de Sa Coma.
- Admetre la renúncia a la Comissió Permanent i a la Presidència de la Comissió d'Hi- senda presentada per Joan Domenge Riera i comunicar-ho al grup de regidors d'UCD perquè nombri un altre per a la comissió Permanent.
- Aceptar la proposta de Guillem Quina Riera per a la compra dels taulons d'anuncis.

FLOR DE CARD Boletí-revista del Card, Centre Cultural, de Sant Llorenç des Cardas- sar, carrer Major, s/n. Maig de 1979. Número 34. Dipòsit legal:765-73. Edita el Centre Cultural Card.

DIRECTOR Bartomeu Domenge i Amer.

INDEX Portada: L'amo En Rafel Mitjanada, de Josep Cortès. Plana 2: El metrònom, de Guillem Pont. Planes 3, 4 i 5: Per una biblioteca popular, de Ramón Lladó. Pla- na 6: Exposició de ceràmica. Plana 7: Cada cosa al seu lloc, de Guillem Pont. Planes 8 i 9: El principi de la fi, de Josep Segura. Plenes 10, 11 i 12: La Sa- la vista d'enfora, de Guillem de Sa Bagura. Plana 13: Col·laboració, de Gas- par Soler. Planes 14 i 15: Es racó de sa padrina i Parlem de poesia, de Joan Rosselló. Plenes 16, 17 i 18: Batec, de Joan Rosselló i Pere Josep Llull. Pla- na 18: El temps, de Francesc Umbert. Planes 19 i 20: Acords de l'Ajuntament, resumits per Josep Cortès.

COL.LABORADORS Guillem Quina, a la tresoreria i difusió; i Elisabet Nicolau, a la màquina d'escriure.

NOTA Els articles apare- guts en aquesta revista expressen únicament l'o- pinió dels seus propis autors.

QUE, AL MANCOT LA FESTA,
SIGUI POPULAR!

VIAJES MANACOR S.A.

Puede facilitarle todo tipo de viajes tanto en barco, avión y ferrocarril. Viajes organizados por avión como Ma- drid, Canarias, Londres, Amsterdam, Pa- ris, Copenhague, etc. E igualmente cruceros en el Mediterrá- neo en magníficos buques. También por carretera en autocares cli- matizados; por toda España y en el ex- tranjero. Llámennos y les informaremos, que se- rán bien atendidos por personal exper- to, o pasen por nuestras oficinas si- tas en Avda. 4 de Septiembre, 1 - MANACOR - Teléfono 55-06-50